

DEN
NORSKE
OPERA
&
BALLETT

ANNE
PEDERSDOTTER

AV EDVARD FLIFLET BRÆIN /
HANS KRISTIANSEN

HOVEDSCENEN

Anne Pedersdotter

KONSERTANT FRAMFØRING

Urpremiere: 16. april 1971, Den Norske Opera

Premiere: 14. juni 2019, Den Norske Opera & Ballett, Hovedscenen

VARIGHET

2 t 45 min / 1 pause

Musikk Edvard Fliflet Bræin

Libretto Hans Kristiansen, etter Hans Wiers-Jenssens drama

Musikalsk ledelse Peter Szilvay

Konsertregissør Victoria Bomann-Larsen

Studieleder Boris Schäfer

Musikalsk innstudering Bjarne Sakshaug/Markus Kvits/Leiv Amundsen

Kormester Martin Wettges

Norske undertekster Katrine Strandenæs Hansteen

Engelske undertekster Siv Iren Misund

Produsent Maria Costa

Inspisient Mari Skyberg

ROLLER

Anne Pedersdotter	Marita Sølberg
Absalon Pedersøn Beyer	Magne Fremmerlid
Merete Beyer	Ingebjørg Kosmo
Martin Beyer	Thor Inge Falch
Bente	Ingeborg Barstad
Jørund	Ørjan Bruskeland Hinna
Herlofs-Marte	Ingunn Kilen
Mester Laurentsius	Jens-Erik Aasbø
Mester Johannes	Emil Havold Næshagen
Mester Olaus	Marius Roth Christensen
Biskop Jens Schelderup	Ole Jørgen Kristiansen
David Syngemester / Anfører for bysvennene	Mikkkel Skorpen

Operakoret

- Sopran* Ingeborg Barstad, Thale Bergsaune, Helene Jarlsrud, Debra Knudsen, Kjersti Kongssund, Oksana Myronchuk, Siri Kval Ødegård, Tatjana Stanisavljevic, Nanna Maria Cortes, Clara Jacobsen, Kristin Rustad Høiseith, Maria Steinsvik, Cecilie Cathrine Ødegården, Evelyn Rosén
- Alt* Anne Baensch, Lene Rudbæk Romseland, Tunde Gaspar, Jeanette Goldstein, Valeska Zürn, Tone Kristin Aasen, Anne Marie Andersen, Zuzanna Foremska, Ivana Milasinovic, Diana Ardelean, Olga Sliepnova
- Tenor* Gabriel Birjovanu, Trond Bjerkholt, Eusebiu Cristea, Krzysztof Aureliuz Luczynski, Nicholas Cotellessa, Thomas Flodin, Marek Lipok, Huw Reynolds, Knut Schønning, Andreas Backlund
- Bass* Florin Demit, Andreas Skei, Robert Näse, Stevica Krajinovic, Szymon Kubiak, Petteri Lehtikainen, Rolf Conrad, Bo Elley, Mihai Simboteanu, Pietro Simone, Gregg Santa, Natanael Vasile Uifalean

Operaorkestret

- 1. fiolin* Catharina Chen, Dominic Griffiths, Edward Daniel, Odd Hannisdal, Pia Auset, Elisabeth Belfrage Nesse, Marianne Hustad, Bjørn Petersen, Daniel Lyngstad, Anna Ciesluk, Siv Grønli, Sidsel Scheen, Mari Birgitte Halvorsen, Mari Lerseth
- 2. fiolin* Kjell Tomter, Astrid Kirschner, Madelene Berg, Yukiko Mikami, Ragnfrid Bogen, Nils Thore Røsth, Anna Skogman, Sunniva F. Oftedahl, Benedikt Wiedmann, Anni Odenhall, Diana Moisejenkaite, Margrete Pettersen
- Bratsj* Maria Syre Mjølhus, Witold Serafin, Truls Carlsborg Bernhardsen, Wolfgang Johannes Sykora, Ai Kanda, Håvard Daae Rognli, Stefan Ali, Guro Saastad, Damon Taheri, Øystein Torp
- Cello* Åsne Volle, Gustavo Tavares, Heini Laankoski, Ulrikke Henninen, Paula Cuesta Redondo, Erlend Habbestad, Rebecca Firkins, Katrine Pedersen
- Kontra-bass* Patrick Wilder, Frank Nesse, Vera Savolainen, Nicholas Chalk, Karol Ciesluk, Stephanie Domaschio
- Fløyte* Frauke Oesmann, Øyvind Håvik, Helén Magnusson
- Obo* Gro Gjerdevik, Stacey Dixon
- Klarinett* Ingvill Hafskjold, Petter Langfeldt Carlsen
- Fagott* Kari Foss, Jon Halvor Lund
- Horn* Julius Pranevicius, Wenche Bårdstu, Kristin Skår Sørensen, Rønnaug Madslie
- Trompet* Roeland Henkens, Heidi Johannessen
- Trombone* Torgrim Grong, Gabriel Gjerpe, Mats Hägerlind
- Pauker* Pål Bugge
- Slagverk* Jonas Blomqvist, Jonas Bonde, Laila Sjørbotten, Rune Martinsen

Konsertmester Catharina Chen

Kjære publikum

Sammenliknet med en rekke andre europeiske land er Norge en ung operanasjon. Likevel finnes det en rik norsk musikk-dramatisk tradisjon, og som det er vårt ansvar som nasjonal-opera å løfte fram og ta vare på. I fjor presenterte vi Ludvig Irgens-Jensens *Heimferd*, i år er det Edvard Fliflet Bræins *Anne Pedersdotter* som står på programmet. I år som i fjor ledes en fantastisk gruppe norske solister, Operakoret og Operaorkestret av Peter Szilvay, som har vært en pådriver for å løfte fram det norske repertoaret.

Anne Pedersdotter hadde sin første oppførelse ved Den Norske Opera 16. april 1971 og ble oppført en rekke ganger

på Youngstorget. Det er kanskje det nærmeste vi kommer en norsk operaklassiker. Men verket har aldri blitt framført her i Bjørvika, selv om vi hører utdrag av det hver gang vi kalles inn til forestilling på Hovedscenen! Nå er det på tide vi får høre dette intense, dramatiske og sterke verket også her.

Annilese Miskimmon, operasjef

VI KJENNER
DEN TIDS MENNESKER
IGJEN PÅ OSS SELV.
VI HAR JO FREMDELES
HEKSEPROSESSER.
DET ER BARE
MASKENE SOM ER
ANNERLEDES.

— EDVARD FLIFLET BRÆIN

Handlingen

Anne har i fem år vært gift med den 40 år eldre Absalon Pedersøn, slottsprest og fremstående kirkemann i Bergen. Absalons sønn fra første ekteskap, Martin, ventes hjem fra studier i utlandet. Merete Beyer, Absalons aldrende, men viljesterke mor, kan ikke akseptere at hennes sønn har tatt en ny, ung hustru inn i huset.

1. AKT Foran Absalons hus. Husets kvinner er i arbeid. Langt bortefra høres en skrikende folkemasse. En heks skal gripes. Alle vil se, bare Anne blir alene tilbake. Den jagede, Herlofs-Marte, nær venn av Annes mor, gjemmer seg hos Anne. Martin kommer hjem og møter sin familie og sin nye stemor. Forfølgerne kommer tilbake, og folkemengden trenger seg inn. De finner Herlofs-Marte.

2. AKT Det er sommerkveld og prestekolleger er på besøk i Absalons hus. Man feirer heksebrenningen. Men har Absalon noe å skjule? Har han holdt sin hånd over Herlofs-Marte fordi han hadde lyst på den unge Anne? Alene med Anne og Martin bekjenner han sin skyld. Han har visst at både Marte og Annes mor var hekser. På grunn av sitt begjær etter Anne, har han tiet i fem år.

Fortrengte følelser våkner hos Anne. De andre går til ro, og hun blir alene – heksens datter. Hun tenker på Martin og prøver å kalle på ham. Martin kommer. De gir etter for kjærligheten.

3. AKT Anne og Martins sommer er over. Det er høst, Absalon er ute i sykebesøk i ruskeværet. Mellom Merete, Anne og Martin rår en eksplosiv stemning. Kjærlighet, hat, mistanker. Trett og sliten vender Absalon hjem. Det brister for Anne. Fem års fortrengte følelser, fem års tapt ungdom. Alt velter ut av henne. Absalons hjerte tåler ikke påkjenningen. Han dør.

4. AKT I Absalons begravelse i Domkirken er Anne redd. Merete gir henne skylden for Absalons død. Under Martins tale for faren, bryter Merete inn og forteller at Anne har drevet hor med sinn manns sønn og at hun har myrdet Absalon med trolldomskraft. Martin forsøker å forvare Anne, men svikter til slutt. Det rakner for Anne, hun tilstår trolldom, hor og mord. En ny heks kan brennes.

Anne Nyborg, Anne Pedersdotter
Almar Heggen, Absalon

«Den beste operaen som er skrevet i Norge, noen sinne!»

Tekst Hedda Høgåsen-Hallesby

Kveldens dirigent, Peter Szilvay er tydelig på hva han mener om Anne Pedersdotter.

– Dette handler jo om ryktespredning og «fake news». Jeg synes parallellene til dagens samfunn er betimelig. Man setter ut et rykte om at noen har gjort forferdelige ting, og får folkemassene til å tro på det. Vår tids heksebål består kanskje ikke av flammer, men de brenner likevel kraftig når enkeltpersoner blir hengt ut.

Den erfarne norske dirigenten brenner selv for å løfte fram den norske musikkdramatikken. I fjor dirigerte han Ludvig Irgens-Jensens *Heimferd* på Operaens hovedscene; i år er det *Anne Pedersdotter* som står for tur – et verk Szilvay har et spesielt forhold til. Dette var stykket som åpnet øynene – eller rettere sagt ørene – hans for opera.

– Jeg vokste opp i Bergen, der det ikke var så mye opera, mest konserter med Musikselskabet Harmoniens orkester, som det het den gangen. Men av og til kom det besøk fra Riksoperaen, hvor Harmonien spilte med supre solister fra Den Norske Opera. Det var jo mest *Figaros bryllup* og *Tosca* og slikt, men så kom de med *Anne Pedersdotter*! Jeg hadde knapt hørt om den kjente «Ut mot havet» av Fliflet Bræin, men jeg gikk på musikklinja på videregående og leste meg litt opp før jeg gikk sammen med noen fra klassen. Og jeg ble virkelig slått i bakken over at vi i Norge hadde en opera som var så hardtslående, så gjennomkomponert og så dramaturgisk perfekt, vil jeg si!

RIKTIG OG VIKTIG

Senere har Szilvay dirigert Edvard Fliflet Bræins tre symfonier med Kringkastingsorkestret, som også er utgitt på CD, og *Anne Pedersdotter* med Forsvarets musikkorps Vestlandet i 2010.

– Det kjennes så riktig og viktig å gjøre den her i Oslo. Dette verket er jo en del av Operaens identitet på flere måter. Ikke bare er det en klassiker i norsk operahistorie og ble spilt en rekke ganger på 80- og 90-tallet, vi hører den jo hver gang vi skal inn til en forestilling på Hovedscenen. Når jeg spør folk om de vet hvor innkallingssignalet er tatt fra, vet de det ikke. Det må vi jo gjøre noe med!

HUMORISTISK OG ALVORLIG

Szilvay synes Bræins musikk minner om Sjostakovitsj' operaer.

– Det er litt farlig å trekke paralleller, for Bræins stil er så egenartet, men i likhet med Sjostakovitsj skifter han fort mellom det alvorlige og det humoristiske, mellom fyllefesten og gravvalvoret. *Anne Pedersdotter* er gjennomkomponert, de musikalske stemningene skifter fort og er litt sånn «Stream of Consciousness». Gjennom hele verket går åpningstemaet og kjærlighetstemaet til Anne som to musikalske årer som blander seg inn i alt som skjer.

Handlingen utspiller seg i 1590, men når dirigenten beskriver den, høres det ut som en historie tatt rett ut fra Netflix:

– Jeg håper virkelig publikum kjenner sin besøkelsestid. Dette er det viktigste som er skrevet av norsk operakunst i Norge. Og den inneholder alt man kan ønske seg i et godt drama: sex, vold, blod, drap, sjalusi og elskov – hva mer trenger man egentlig?

Edvard Fliflet Bræin (1924–1976) var både musiker, komponist og dirigent. Han tok organisteksamen ved Musikkonservatoriet i 1945, men fortsatte å studere både direksjon og komposisjon. På begynnelsen av 1950-tallet dro han til Paris for å studere, og ble der kjent med den franske neoklassiske musikkstilen, som skulle komme til å prege det meste av musikken hans. Han skrev mange orkesterverker, men hans mest kjente komposisjon «Ut mot havet» ble først skrevet som en sang med pianoakkompagnement, før den ble skrevet om for orkester. Bræin komponerte to operaer, som begge fikk stor oppmerksomhet: *Anne Pedersdotter* i 1971, og den komiske *Den stundesløse* i 1975.

Et varemerke og en nasjonalopera

Tekst Kari Eikli

Når du har tatt din plass i salen, har du allerede hørt de aller første tonene av operaen Anne Pedersdotter. Kallesignalet i foajeen er nemlig Bjørn Kruses arrangement av operaens åpningstoner og gjentakende motiv.

Hvis du også har vært på introduksjonen før forestillingen, har du ikke bare blitt kjent med innholdet i operaen, men også med en mann som har fulgt *Anne Pedersdotter* siden premieren 16. april 1971. Da ble frilans-pianisten Helge Evju sendt ut av Drammens Tidende for å anmelde konserten. – Min første og eneste anmeldelse noen sinne, sier Helge. Helge fikk fast jobb som repetitør i Operaen samme høst – og ble i Operaen som en oppskattet repetitør og allround-pianist til han offisielt gikk av med pensjon i 2011.

– ... for å få arbeidsro, måtte jeg til slutt trekke ut telefonkontakten.

– Noe av det første jeg fikk jobbe med som ansatt i Operaen, fortsetter han, var Edvard Fliflet Bræins andre og siste opera, *Den stundesløse*, som ble urframført i 1975. Jeg husker komponisten selv var svært aktiv med å følge opp arbeidet med prøvene i forkant av premieren. Han ringte alt fra klokken 7 om morgenen til sent på kvelden, så for å få arbeidsro, måtte jeg til slutt trekke ut telefonkontakten. Det har jeg dårlig samvittighet for den dag i dag!

Hvordan vil du beskrive Bræins musikk?

– Sterke melodier. Man kan nynne dem, som hans «Ut mot havet», gjengangeren i Ønskekonserteren og Kristiansunds «nasjonalsang». Den har satt seg i hjernen på de fleste av oss.

Jeg mener Bræin er inspirert av både Igor Stravinskij og Carl Nielsen, mens vår tidligere musikk sjef, Antonio Pappano, sa at Bræin er Norges svar på Tsjekias Janáček. Han var også en blanding av nasjonalromantiker og neoklassiker, med innslag av bitonalitet. Pappano var veldig glad i denne operaen, og sa forøvrig at vi alltid må ha *Anne Pedersdotter* i fingrene, for den skal vi ha i stående repertoar.

Kona til Bræin, Karen, som forøvrig var sekretær til operasjef Gunnar Brunvoll, ba meg skrive et nytt klaveruttog til *Anne Pedersdotter*, da det første ikke var optimalt. Etter at det nye klaveruttoget forelå, fikk operaen ny giv til et videre liv. Den ble oppført flere steder på turné: i Bergen, Trondheim, Wiesbaden, Berlin og Göteborg.

«Du kan ikke jage meg i døden! Du kan ikke jage meg i døden!»

Har du et minne å dele fra disse turneene?

– Kapellmester Per Åke Andersson var glad i høye tempi. På en prøve i Grieghallen, i en hurtig scene i 2. akt, ville han ha det enda raskere, og ropte: «Tempo! Tempo!» – og i neste øyeblikk sang Herlofs-Marte i Randi Eriksens skikkelse så passende for anledningen: «Du kan ikke jage meg i døden! Du kan ikke jage meg i døden!»

Hans Wiers Jensens skuespill om Anne Pedersdotter fanget også den italienske komponisten Respighis interesse. Han skrev en opera basert på denne hendelsen allerede i 1934, og kalte sin opera *La fiamma*. Den var skrevet i en svulmende post-Puccini-stil, sier Helge, og om jeg må velge mellom disse to, så foretrekker jeg Fliflets Bræins nordiske tone- språk, der historien hører hjemme. Den ble tatt opp av NRK TV i 1987, og den ligger fremdeles søkbar på nettet.

Kan du si noe mer om det mørke, som dominerer historien så sterkt?

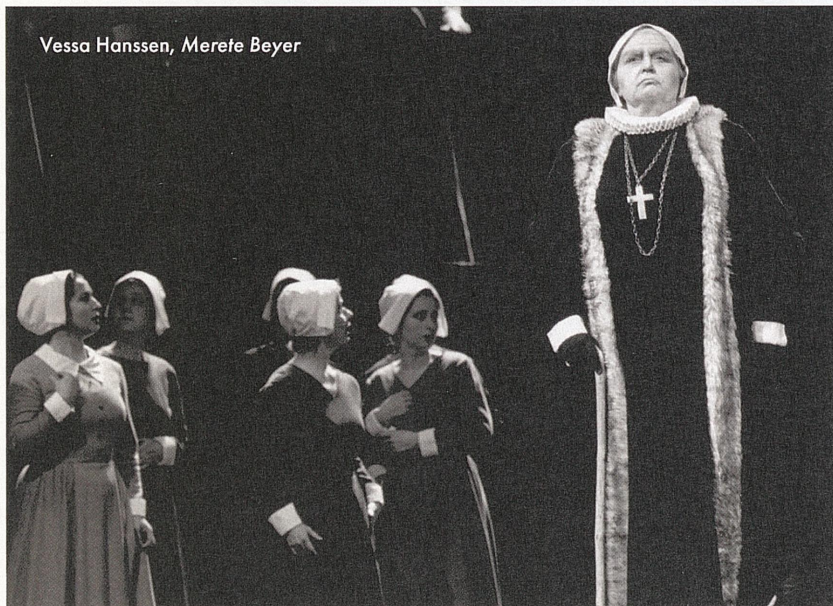
Her lever tro og overtro i en salig blanding, noe som kommer fram i en teologisk diskusjon i operaen om hvorfor det er så viktig å brenne hekser. Jo, ved å gå gjennom en rask død i flammer, vil heksenes sjeler bli frelst. Så hvis man har empati med de dødsdømte, er man utsatt for anfeltelser som er iscenesatt av djevelen. Derfor feirer de også når Herlofs-Marte blir brent.

Det var ofte tilfeldige og naturlige hendelser som kunne gi noen merkelappen heks. Da Anne i 3. akt snur seg som en rasende furie mot Absalon, blir han så opprørt at han får hjerteinfarkt og dør. Men en mann kan faktisk falle død om uten at han er drept!

Hva liker du best ved Anne Pedersdotter?

Annes arie i 2. akt er nydelig skrevet, duetten mellom Anne og Martin damper det musikal av, og ikke minst må jeg nevne gravsalmen med koret. Helt nydelig! Jeg liker også Bræins måte å sjonglere mellom dur og moll på; man skulle tro han hadde lært det av Schubert, Saint-Saëns eller belcantistene. Til tross for at dette er en tragedie, så har jeg sansen for at det er herlige innslag av humor her, som at de drikker seg på en snurr når de feirer at Martin Beyer ordineres til prest.

At Operaen hentet sitt kallesignal til Bjørvikas hovedscene fra *Anne Pedersdotter*, er et tydelig tegn på at vi identifiserer oss med denne operaen, at den er blitt et varemerke og en nasjonalopera for Norge. Med rette, for ingen norsk opera har vel oppnådd å bli hørt og likt av så mange som nettopp *Anne Pedersdotter*.

Vessa Hanssen, *Merete Beyer*

Biografier

Peter Szilvay, musikalsk ledelse

Peter Szilvay er en av Norges fremste dirigenter. Han debuterte med Kringkastingsorkestret i 1996 og ble dirigentstipendiat hos Stavanger Symfoniorkester, vinner av dirigentkonkurransen «Årets dirigent» og Mariss Jansons assistent i 3 år. Szilvay samarbeider regelmessig med de skandinaviske orkestrene og har et innspillingsprosjekt med Oslo-Filharmonien neste år. Han var kunstnerisk leder for FMKV i Bergen og kunstnerisk leder og sjefsdirigent for NOSO Sinfonietta. 2017 debuterte han i Musikverein, med Berlinfilharmonien og i Amsterdam, og turnerte med en stjernespekket operagallaturné med et nederlandsk orkester.

Szilvay har dirigert over 150 urpremierer og mottatt Norsk Komponistforenings ærespris. Han har gjort flere innspillinger, og samarbeidet med solister som Martin Fröst, Leila Josefowicz, Elizabeth Norberg-Schulz og Virginia Tola. Peter Szilvay er en allsidig dirigent som også har dirigert flere opera- og ballettproduksjoner ved Den Norske Opera & Ballet. Sammen med Kristiansand symfoniorkester framførte han *Django Symphonique* på Theatre des Champs Elysees i Paris. Han har dirigert Arktisk filharmon i operaprojektet *Nora* av den kinesiske kvinnelige komponisten Du Wei med libretto av Jon Fosse. Han er også mye brukt av norske distrikts- og regionoperaer, senest som musikalsk leder av *Tosca* i Kristiansand, Sandnes, Bodø og Tromsø.

Marita Sølberg, Anne Pedersdotter

«Den norske sopranen Marita Sølberg er en uforglemmelig Mimi på høyeste internasjonale nivå.» Slik beskrev Opera News anmelder sopranens rolledebut i Stefan Herheims *La bohème* i 2012, en rolle hun gjorde igjen i 2014 og som hun også fikk Kritikerprisen for. Den tidligere vinneren av Tom Wilhelmsens opera- og ballettpris og

Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse jobbet to år ved Operaen i Stuttgart før hun i 2008 ble en av Nasjonaloperaens faste solister. Her har hun gjort seg bemerket i roller som Pamina i *Trylleflykten*, Donna Elvira i *Don Giovanni*, Giulietta i en konsertant oppføring av *I Capuleti e i Montecchi*, Kathrine Sigismund i *Den fjerde nattevakt*, Female Chorus i *The Rape of Lucretia*, Nedda i *Pagliacci*, Antonia i *Hoffmanns eventyr*, Solveig i Jüri Reinveres *Peer Gynt*, Liù i *Turandot*, Micaëla i *Carmen* og grevinnen i *Figaros bryllup*. Sistnevnte rolle debuterte hun også med ved La Fenice i Venezia. I desember 2016 debuterte hun ved Royal Opera House, som Antonia i *Hoffmanns eventyr*. Sesongen 16/17 sang hun også Mimi i *La bohème* ved Wien Staatsoper og Pamina i *Trylleflykten* ved Los Angeles Opera, og høsten 2018 sang hun Micaëla i *Carmen* i Genève. I tillegg har Sølberg sunget ved de anerkjente operafestivalene i Salzburg og Glyndebourne, og turnert i en rekke land som Solveig i *Peer Gynt*. I mars 2016 ga hun ut sin første solo-CD, *Opera Arias*, som fikk kritikerne til å hente frem superlativene. Foruten tittelrollen i *Anne Pedersdotter* nå, sang hun tidligere denne sesongen Feltmarsjalinen i *Rosenkavaleren*, en rolle hun også gjorde ved Semperoper Dresden i vår, og skal tilbake for å gjøre neste vår. Kommende høst synger hun her i huset Grevinne Almaviva i *Figaros bryllup*, og våren 2020 Micaëla i *Carmen*.

Magne Fremmerlid, Absalon Pedersen Beyer

«Enestående» og «malmklar» er bare noe av det anmelderne har skrevet om Fremmerlid de siste par årene. I perioden 1997 til 2016 var han fast tilknyttet solistensemblet ved Nasjonaloperaen. På hans mangfoldige repertoar står roller som Scarpia i *Tosca*, Sarastro i *Trylleflykten*, Colline i *La bohème*,

Kommandanten i *Don Giovanni*, Fafner i *Rhingullet*, Hagen i *Götterdämmerung*, Vannånden i *Rusalka*, Kong Marke i *Tristan og Isolde*, Heinrich i *Lohengrin*, Hermann i *Tannhäuser*, Stuart i *Jorden rundt på 80 dager* og Tempo/Neittuno i *Ulysses vender hjem*. Han har også bemerket seg i roller som Dikoj i *Katja Kabanova*, prest i *Tryllefløyten* og Daland i *Den flyvende hollender* – i tillegg til den skrekkelige Boris i *Lady Macbeth fra Mtsensk*. Fremmerlids sjangermessige spenn er bredt og inkluderer både tørrfiskoperaen *Querini Storkaren* under festivalen Fjord Cadenza. I tillegg er han en etterspurt konsert- og oratoriesanger og har vært solist en rekke ganger med Oslo-Filharmonien, Bergen Filharmoniske Orkester og Stavanger Symfoniorkester. Våren 2016 medvirket Fremmerlid, sammen med Hege Høisæter, i *Ringene på 80 minutter*. Dette var deres avskjedsforestilling som solister ved Nasjonaloperaen. Som frilanser har Fremmerlid sunget *Bonzo* i *Madama Butterfly* og som Sarastro i *Tryllefløyten*. Han er en hyppig gjest på norske distriktsoperascener, som Opera Nordfjord, Operaen i Kristiansund og Opera Østfold, og i sommer synger han Ramphis i *Aida* ved Oscarsborg Operaen.

Ingebjørg Kosmo, Merete Beyer

Fra den fyrrige tittelrollen i Bizets *Carmen* til den forsiktede Suzuki i Puccinis *Madama Butterfly*, fra barnesanger til Berlinerfilharmonikerne – Ingebjørg Kosmos spenn er stort. Nasjonaloperaen har hatt gleden av å ha Kosmo som solist siden 1997. I tillegg til *Carmen* og Suzuki inkluderer hennes lange og rike historie i ensemblet roller som Octavian i *Rosenkavaleren*, Komponisten i *Ariadne auf Naxos*, Idamante i *Idomeneo*, Donna Elvira i *Don Giovanni*, Dorabella i *Così fan tutte*, Sylva Varescu i *Csardasfyrstinnen*, Gudrun Skjeggedatter i Søderlinds *Olav Tryggvason*, Charlotte i *Werther*, Sextus i *Julius Cæsar*, Eboli i *Don Carlo*, Marcellina i *Figaros bryllup*, Antonias mor i *Hoffmanns eventyr*, Bianca i *The Rape of Lucretia*, Frugola i *Il tabarro*, og Ellida i Søderlinds opera *Fruen fra havet*. Kosmo

er en ettertraktet konsertsanger og har vært gjestesolist hos prestisjetunge aktører som festspillene i Salzburg, The Proms i Royal Albert Hall og Berliner Philharmoniker på Waldbühne i Berlin. Hennes lyriske mezzo gir stemme til Anita i innspillingen av *Peer Gynt* med Bergen Filharmoniske Orkester. I tillegg bidrar hun på *The Turtle* av Tveitt med Stavanger Symfoniorkester. Kosmo har også gitt ut CD med barnesanger, *Mamma synger – Sanger som går i arv*, sammen med tre andre sangerkollegaer. Denne sesongen har hun sunget i *Suor Angelica*, *Il tabarro* og i *Rosenkavaleren*, og sammen med Thor Inge Falch holdt hun i mai en felles avskjedsforestilling som ansatt i Operaen med en scenisk framføring av Mahlers *Das Lied von der Erde*.

Thor Inge Falch, Martin Beyer

Thor Inge Falch gjorde sin første rolle ved Den Norske Opera i 1996. 2002–2005 var han ansatt på åremål, og fra 2007 har han vært en av Nasjonaloperaens faste solister. Her har han sunget roller som Eisenstein og Alfred i *Flaggermusen*, Grev Boni i *Csardasfyrstinnen*, Canio i *Pagliacci*, Robert Boles i *Peter Grimes*, Jon Bisp i *Olav Tryggvason*, Passpartout i urpremierer av *Jorden rundt på 80 dager*, Prins John i *Robin Hood*, Herodes i *Salome*, Piet The Pot i *Le grand macabre*, Ynkelig mann i *Lady Macbeth fra Mtsensk*, Smed/Herr Trumpetstråle/Huhu i *Peer Gynt*, Dancaire i *Carmen*, Kapteinen i *Wozzeck* og Normanno i *Lucia di Lammermoor*. Denne sesongen har han sunget Tsjekalinskij i *Spar dame*, Gherardo i *Gianni Schicchi*, En utkikk i *Billy Budd* og Valzacchi i *Rosenkavaleren*. Forrige sesong sang han blant annet Kapteinen i *Wozzeck*, en rolle han i vår gjorde suksess med i Oper Frankfurt, Flavio i *Norma*, Normanno i *Lucia di Lammermoor* og Kongen i *Heimferd*. Han har også tolket tittelrollen i operaen *Livet med en idiot* ved Malmö Opera og Den Kongelige Opera i København og tittelrollen i *Kejsar Jones* ved GöteborgsOperan og under Ultimafestivalen her hjemme. Falch har studert ved Østlandets Musikkonservatorium, Operahøgskolen i Oslo og med professor

André Orlowitz i København. I vår sang han Monostatos i *Tryllefløyten*, og i mai hadde han sammen med Ingebjørg Kosmo en felles avskjedsforestilling som ansatt i Operaen, i en scenisk framføring av Mahlers *Das Lied von der Erde*.

Ingeborg Barstad, Bente

Ingeborg Barstad er utdannet ved Norges musikkhøgskole og Royal Academy of Music i London. Hun har siden 2003 vært ansatt i Operakoret. Ved Nasjonaloperaen har hun sunget roller som Zerlina i *Don Giovanni*, Rowan i *Let's Make an Opera*, Trallerske i *Den fjerde nattevakt*, Belinda i *Dido og Aeneas* og Seterjente i *Peer Gynt*. Med sistnevnte har hun turnert i USA, Sverige, Kina, Spania, Russland og Egypt. Hun har ellers frilanset som sanger innen et bredt musikalsk felt både i Norge og England

Ørjan Bruskeland Hinna, Jørund

Ørjan Bruskeland Hinna fra Mandal begynte sin klassiske utdannelse med en Bachelor i musikkpedagogikk fra konservatoriet i Kristiansand 2010–2013. Han dro så til London og tok en mastergrad i utøvende sang på The Royal Academy of Music, der han fullførte med diplom og høyeste utmerkelse for sin eksamenskonsert våren 2015. Hinna bor nå i Oslo og har vært fast ansatt i Operakoret på Norske Opera & Ballett siden høsten 2017. Han driver også frilansarbeid ved siden av operaen med diverse solo- og koroppdrag. Nylige opptredener på Operaen er rollen Dyrehandler i *Rosenkavaleren* våren 2019. Han har tidligere vært solist med blant annet Brandenburg Baroque Soloist, Agder Symfoniorkester, Kristiansand Solistensemble og Christiania Mannskor.

Ingunn Kilen, Herlofs-Marte

Ingunn Kilen er fra Drangedal i Telemark. Hun begynte sent med sin musikkutdannelse, men har en bachelor fra Barratt Due musikk institutt og en master i opera fra Operahøgskolen i Oslo. Hun er nå fast ansatt i Operakoret. Hun har sunget flere

roller i inn- og utland, som Tredje dame i *Tryllefløyten*, La principessa og La badessa i *Suor Angelica*, La frugola i *Il tabarro*, Madame Haultière i *Cendrillon*, Erda i *Rhingullet*, Giovanna i *Rigoletto*, Filipjevna i *Eugen Onegin*, Ulrica i *Maskeballet*, Siegrune i *Valkyrien*, og Moren og Heksa i *Hans og Grete*. Kilen har også sunget Wagners *Wesendoncklieder* med Forsvarets stabsmusikk. Hun var solist i Verdis *Requiem* med Telemark Symfoniorkester i november 2018, og av oratorier har vært solist i *Stabat mater* av Dvořák, Rossinis *Stabat mater* og *Petite messe solennelle*. Hun har fått flere stipender, blant annet Kirsten Flagstad-prisen i 2009.

Jens-Erik Aasbø, Mester Laurentsius

Jens-Erik Aasbø ble uteksaminert fra KHiO, Operahøgskolen, våren 2011, og har vært tilknyttet Den Norske Opera & Ballett siden. Her har han sunget roller som Angelotti i *Tosca*, Raimondo i *Lucia di Lammermoor*, Rocco i Beethovens *Fidelio*, Zuniga i *Carmen*, Sarastro i Mozarts *Tryllefløyten*, Kommandanten og Masetto i Mozarts *Don Giovanni*, Basilio i Rossinis *Barberen i Sevilla*, Politikkommisær i Sjostakovitsj' *Lady Macbeth fra Mtsensk*, Broder Tuck i Schwemmers *Robin Hood*, Doktor Grenvil i Verdis *La traviata*, Bonzo i Puccinis *Madama Butterfly*, 1. Nasareer i *Salome* av Richard Strauss, Kommandanten i *Don Giovanni* og Løytnant Ratcliffe i *Billy Budd*.

Ved siden av hans virke ved DNO&B er Jens-Erik også en ettertraktet sanger ved andre scener. De siste årene har han blant annet gestaltet roller som Daland i Wagners *Den flyvende hollender* ved Opera på Skåret, Vannånden i Dvoraks *Rusalka* ved Komische Oper Berlin, Fasolt i Wagners *Rhingullet* og Kommandanten i *Don Giovanni* ved Teatro Municipal de São Paulo, og i vår gjestet han også Spring Festival i Tokyo som Daland i *Den flyvende hollender*, i besetning med Bryn Terfel som Hollenderen. Som konsertsanger har Jens-Erik deltatt som bassolist på utallige oppføringer av Mozarts *Requiem*, og har også

Haydns og Verdis *Requiem* på repertoaret. Etter sin medvirkning som Mester Laurentsius i *Anne Pedersdotter*, får vi snarlig gjensyn med ham i Operaen neste sesong, da han skal medvirke som Bartolo i *Figaros bryllup*, Sparafucile i *Rigoletto*, Bonze i *Madama Butterfly* og Veit Pogner i *Mestersangerne i Nürnberg*.

Emil Havold Næshagen, Mester Johannes

Emil Havold Næshagen kommer fra Råde i Østfold. Han har sin utdannelse fra Barratt-Due Musikk institutt og Operahøgskolen i Oslo, hvor han ble uteksaminert våren 2018. Til tross for sin unge alder startet han sin karriere i 2014 som Grev Ceprano ved Oscarsborgoperaens oppsetning av *Rigoletto*. Siden har han sunget et variert repertoar som inkluderer Figaro, Leporello, Dulcamara, Marcello, Gianni Schicchi, Mephistofeles, Faren i *Hans og Grete*, Donner i *Rhingullet*, Masetto i *Don Giovanni* og Scarpia i *Tosca*. Næshagen debuterte ved DNO&B i rollen som Zuniga i *Carmen*. Sommeren 2017 sang han Papageno ved Opera Østfolds oppsetning av *Tryllefløyten*, og i oktober samme år sang han Tregold i *Louis Mander* og Stephen Frys nyskrevne opera *The Life to Come* under Oslo Operafestival. Etter sin medvirkning i *Anne Pedersdotter* drar han videre til Opera Hedeland i Danmark for å synge Escamillo i *Carmen* i august, og til høsten er han tilknyttet Opernhaus Zürich som Kilian i *Der Freischütz* og Bonafede i *Il mondo della luna*.

Marius Roth Christensen, Mester Olaus

Marius Roth Christensen har en allsidig karriere. Han ble først kjent som gitarist og vokalist i rockebandet *Seigmen*, og studerte siden ved Østlandets Musikkonservatorium og Statens Operahøgskole. I 2006 debuterte han ved Nasjonaloperaen i rollen som Tamino i *Tryllefløyten* – en rolle han har gjort her en rekke ganger, og som han kan oppleves i igjen våren 2019. Fra 2013 har han vært fast medlem av solistensemblet, og sunget roller som Rodolfo i *La bohème*,

Beppe i *Pagliacci*, White Minister i *Le grand macabre*, Styrmannen i *Den flyvende hollender*, Don Ottavio i *Don Giovanni*, Zinovij Borisovich Izmaïlov i *Lady Macbeth fra Mtsensk*, Pang i *Turandot*, Arturo i *Lucia di Lammermoor*, Tormod i *Heimferd*, Tinca i *Il tabarro* og Squeak i *Billy Budd*. For sin innsats som Oronto i *Alcina* ble han kritikerrost blant annet i *New York Times* og *Financial Times*. Denne rollen debuterte han med ved Den Kongelige Opera i København i 2015. I 2012 hadde han sin debut ved Lyric Opera Dublin i rollen som Pinkerton i *Madama Butterfly*.

På operascener rundt om i Norge har Roth Christensen sunget roller som Rodolfo i *La bohème*, Tamino i *Tryllefløyten*, Rinuccio i *Gianni Schicchi*, Bastien i *Bastien og Bastienne* og Turiddu i *Cavalleria rusticana*. I tillegg har han spilt i flere musikaler, blant annet *West Side Story*, *Jesus Christ Superstar*, *Carousel* og *Spelemann på taket*.

Ole Jørgen Kristiansen, Biskop Jens Schelderup

Ole Jørgen Kristiansen var fast solist ved Nasjonaloperaen fra 1994 til 2015 og har sunget en rekke store barytonroller, som Escamillo i *Carmen*, Papageno i *Tryllefløyten*, Greven i *Figaros bryllup*, Klingsor i *Parsifal*, Lescaut i *Manon Lescaut*, tittelrollen i *Rigoletto*, Tonio i *Pagliacci*, Kurwenal i *Tristan og Isolde*, Balstrode i *Peter Grimes*, Black Minister i *Le grand macabre*, Sharpless i *Madama Butterfly*, Moralès i *Carmen*, Markisen av Obigny i *La traviata*, Scarpia i *Tosca* og Markisen av Obigny i *La traviata*. Hans tolkning av Telramund i *Lohengrin* høstet gode kritikker i 2015. Før han kom til Nasjonaloperaen var Kristiansen engasjert ved operahus i Tyskland: fra 1988 til 1991 var han solist ved Städtischen Bühnen Osnabrück og fra 1991 til 1994 var han solist ved Wuppertaler Bühnen. Han har også hatt gjesteopptredener i Tyskland, Østerrike, Sverige, Serbia, Russland og Kina. Sesongen 2016/17 sang han Pizarro i *Fidelio* ved Den Norske Opera & Ballett, og ved distrikts- og regionoperær i Norge har han sunget Grev Holberg i *Maskeballet*

ved Opera Nordfjord, Herr Reich i *De lystige koner* i Windsor ved Ringsaker Operaen, musikk læreren i *Ariadne auf Naxos* i Bodø og Tromsø med Arktisk filharmon. Ved Operafestukene i Kristiansund februar 2020 synger han Banco i *Macbeth*.

Mikkel Skorpen, David Syngemester / anfører for bysvennene

Mikkel Skorpen er sesongen 2018/2019 engasjert som solistpraktikant ved Den Norske Opera & Ballett. Han har studert klassisk sang ved ArtEZ Hogeschool voor de kunsten i Zwolle, Nederland og på Operahøgskolen i Oslo (KHiO). I sesongen 2015/2016 gjorde han to produksjoner i operastudioet ved Opéra de Lyon i Frankrike. Han sang der rollen som Dr. S i Michael Nymans *The Man Who Mistook His Wife For A Hat* og to roller Arlekin og Ein Soldat i Viktor Ullmanns *Der Kaiser Von Atlantis*. I 2012 vant Skorpen «MUSICO liedkonkurranse» i Amsterdam, og mottok i desember 2015 Erling Kroghs Sangerlegat. Våren 2018 debuterte han ved Den Norske Opera & Ballett som Arturo i *Lucia di Lammermoor*. Tidligere denne sesongen sang han Tsjaplitsj i *Spar dame* og En viseselger/to elskede i *Il tabarro / Gianni Schicchi*, og Aeneas i *Dido & Aeneas*.

Operakoret

Operakoret er Norges eneste profesjonelle kor på heltidsbasis, og teller i dag 53 sangere fra 15 nasjoner. På scenen kan de opptre i alle tenkbare karakterer. Hver og en av dem har mange års sangstudier bak seg, og måtte konkurrere mot sangere fra et internasjonalt profesjonelt nivå før de fikk jobben. I tillegg til sangferdighetene må de også ha et tydelig kroppsspråk og mimikk; kort sagt være gode skuespillere med god fysikk. Mange av koristene bekler også solistroller i våre operaoppsetninger og er etterspurte solister både i inn- og utland.

Da Operakoret ble etablert under Kirsten Flagstads ledelse i åpnings sesongen 1958/59, bestod koret av 22 sangere med kun 4 måneders tjeneste pr. år. Ved behov for forsterkninger ble det hyret inn

ekstrasangere fra amatørkor, primært fra Akademisk korforening. Først i 1962 fikk operakorsangerne helårskontrakter, og stoffet ble innstudert av repetitør Rolf Østbye. I 1970 fikk Operakoret en kormester på fast basis, og den første var ungarenen Jenő Hukvari. Etter ham har Stefan Sköld, Tore Dingstad, Lars Notto Birkeland, Raymond Hughes, Steffen Kammler og David Maiwald innehatt stillingen. Tyske Martin Wettges, som ble ansatt i 2018, er nåværende kormester.

Foruten å medvirke i Nasjonaloperaens forestillinger, har de også egne a-capella-konsertter og konsertter med Operaorkestret og andre orkestre, og har gjort stor lykke med oratorier, spesielt med Verdis Requiem. De har også vært på flere utenlandsturneer, der vi kan nevne Dalhalla, Karlstad, Kiel, Berwaldhallen i Stockholm (*Otello* konsertant), Wiesbaden i Tyskland (*Anne Pedersdotter* og *Bibalos Macbeth*), Norwich i England (med hele Wagners *Ringen*), Savonlinna i Finland (*Peter Grimes* og *Den fjerde nattevakt*).

Koret synger imponerende» og «Koret beviser sin lysende dramatiske slagkraft». Det skrev finske anmeldere da Nasjonaloperaen gjestet den populære finske operafestivalen i Savonlinna sommeren 2012, med oppføringene *Den fjerde nattevakt* og *Peter Grimes*. Dette er koret som kan gå fra en storslagen konsert med blackmetal-bandet Satyricon, til operaoppsetninger som *Le grand macabre*, *Orfeus* og *Evrydike* og *Lady Macbeth fra Mtsensk*.

Operaorkestret

Operaorkestret har de senere årene etablert seg blant Norges fremste orkestre. Gjennom sesongen medvirker de i rundt 160 opera- og ballettforestillinger, og de spiller hver sesong tre eller fire større symfoniske konserter på Operaens hovedscene. Orkestret kan føre sin historie tilbake til 1827, nærmere bestemt til Strømbergs Theater, som var et av de første stedene det ble framført opera i Norge. Ved opprettelsen av Christiania Theater i 1837 og åpningen av Nationaltheatret i 1899 ble disse stedene orkestrets hovedsete, inntil Den Norske Opera åpnet dørene på Youngstorget i 1959. Da Den Norske Opera & Ballett flyttet inn i nytt signalbygg i Bjørvika i 2008, fikk orkestret en egen orkesterprøvesal og akustiske arbeidsforhold i verdensklasse. Etter opprettelsen av den symfoniske konsertserien har kapasiteter som Lorin Maazel, Zubin Mehta, Leif Segerstam, Alexander Lazarev, Michail Jurowski og Hartmut Haenchen gjestet Operaen og skapt mange magiske øyeblikk med orkestret. I tillegg til forestillinger og konserter byr også orkestermusikerne på en egenprodusert kammermusikkserie på Scene 2. Musikerne har som sitt viktigste kollektive hovedmål å skape den beste orkestermusikalske rammen for Den Norske Opera & Balletts forestillinger. Orkestret høster gode kritikker, også i utenlandske kulturmedier. Gjennom mange år har dessuten orkesteret hatt et fruktbart musikalsk samarbeid med Rinaldo Alessandrini i blant andre Händel- og Mozartoperaer, og de har med ham som dirigent gitt ut en kritikerrost innspilling av operaovertyrer av W.A. Mozart. Man kan også nyte Operaorkestrets medvirkning i innspillinger med sopranene Eli Kristin Hanssveen og Marita Sølberg, dirigert av John Helmer Fiore. Høsten 2016 mottok orkestret Tom Wilhelmsens opera- og ballettpris.

JA,, JEG HAR
MYRDET VED
TROLLODOM OG
VED TROLLODOM
LOKKET JEG
DIN SØNN I MIN
MAKT

– ANNE PEDERSDOTTER

